

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **F. G.**, proti žalovanému **B.**, zastúpenému JUDr. **D. S.**, o zaplataenie 184,59 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp.zn. 12 C 20/2010, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 30. novembra 2010, sp.zn. 23 Co 277/2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trnave z 30. novembra 2010 sp.zn. 23 Co 277/2010 vo výroku, v ktorom uznesenie okresného súdu o odmietnutí odporu potvrdil, ako aj vo výroku o náhrade trov odvolacieho konania **z r u š u j e** a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

Dovolanie žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 30. novembra 2010 sp.zn. 23 Co 277/2010 vo výroku, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trnava uznesením z 10. augusta 2010, č.k. 12 C 20/2010-53 odmietol odpor žalovaného proti platobnému rozkazu Okresného súdu Trnava zo dňa 2. decembra 2009, č.k. 15 Ro 118/2009-11 a návrh na prerušenie konania zamietol. Zároveň v celom rozsahu zrušil uznesenie Okresného súdu Trnava zo dňa 11. mája 2010, č.k. 12 C 20/2010-36 a žalovanému vrátil súdny poplatok za odpor v sume 16,50 € prostredníctvom Daňového úradu Trnava. Dospel k záveru, že odpor bol podaný bez odôvodnenia vo veci samej, resp. nebol riadne odôvodnený tak, ako to má na mysli ustanovenie § 174 ods. 3 O.s.p. Žalovaný v odpore neuviedol žiadne skutočnosti týkajúce sa dôvodnosti alebo výšky platobným rozkazom žalobcovi priznanej peňažnej sumy, teda žiadnym spôsobom po skutkovej ani

právnej stránke nárok žalobcu nenapadol. Na doplnenie odporu súd neprihliadol, z dôvodu, že odpor nebol doplnený v lehote 15 dní od prevzatia platobného rozkazu. Výrok o zamietnutí návrhu na prerušenie konania odôvodnil tým, že neboli splnené podmienky na jeho prerušenie, keď nenastala skutočnosť, pre ktorú je potrebné konanie prerušiť. Mal za to, že rozhodnutie v predmetnej veci nezávisí od prebiehajúceho konkurzného konania, keď rozhodnutie v konkurznom konaní nemá žiadny vplyv na konanie a rozhodnutie v predmetnej veci. Len v rámci predmetného súdneho konania je súd oprávnený rozhodnúť, či uplatnený nárok žalobcu voči žalovanému je dôvodný. O zrušení nesprávneho rozhodnutia o poplatkovej povinnosti rozhodol podľa § 12 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov a podľa § 11 ods. 1, 4 uvedeného zákona vrátil žalovanému nekrátený súdny poplatok za odpor, keďže podľa bodu 5 k položke 1 sadzobníka súdnych poplatkov žalovanému nevznikla povinnosť súdny poplatok za odpor zaplatiť.

Krajský súd v Trnave na odvolanie žalovaného uznesením z 30. novembra 2010, sp.zn. 23 Co 277/2010 uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutých výrokoch o odmietnutí odporu a o zamietnutí návrhu na prerušenie konania ako vecne správne v zmysle § 219 O.s.p. potvrdil. Žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu. Mal za to, že súd prvého stupňa rozhodol správne, keď odmietol odpor žalovaného proti platobnému rozkazu a keď návrh žalovaného na prerušenie konania podľa ustanovenia § 109 O.s.p. zamietol. Uviedol, že výsledok konkurzného konania (vedeného na majetok dlžníka žalovaného) bude mať význam iba v tom smere, do akej miery bude žalovaný v konkurznom konaní (vedenom na majetok jeho dlžníka) uspokojený. Následne to môže mať vplyv na schopnosť žalovaného plniť jeho peňažné záväzky. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný a navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zmenil tak, že odporu proti platobnému rozkazu vyhovuje a vo veci nariaďuje pojednávanie. Namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Mal za to, že súd nepostupoval v súlade s ustanovením § 174 ods. 2 O.s.p., keď nepovažoval dôvody uvedené v podanom odpore za dostačujúce na to, aby tento bol uznaný za odôvodnený. Trval na tom, že podaný odpor je vecne a právne odôvodnený a spĺňa náležitosti, ktoré vyžaduje ustanovenie § 174 ods. 2 O.s.p. Taktiež namietal, že súdy

nesprávne posúdili ustanovenie § 109 ods. 1, 2 písm. c/ O.s.p. a mal za to, že dôvod na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. je daný. V dôvodoch dovolania rozoberal skutkový a právny stav vecí.

Žalobca sa k dovolaniu žalovaného nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr to, či dovolanie žalovaného smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle ustanovenia § 239 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemá znaky vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa a vo svojom uznesení nevyslovil, že je proti nemu dovolanie prípustné. V danej veci nejde ani o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia a ani o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Dovolanie preto podľa § 239 ods. 1 a 2

O.s.p. prípustné nie je. Prípustnosť tohto opravného prostriedku by prichádzala do úvahy len v prípade výskytu niektorej z väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

V danom prípade dovolanie žalovaného smeruje proti výroku uznesenia Krajského súdu v Trnave z 30. novembra 2010 sp.zn. 23 Co 277/2010, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutých výrokoch o odmietnutí odporu a o zamietnutí návrhu na prerušenie konania.

Pokiaľ ide o dovolanie žalovaného proti výroku odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania, dovolateľ podľa obsahu dovolania zastáva názor, že došlo k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. k odňatiu možnosti žalovanému konať pred súdom v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci v potvrdzujúcom uznesení. Citované zákonné ustanovenie dáva odňatie možnosti konať pred súdom však do súvislosti s faktickou procesnou činnosťou súdu, nie s právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Samo právne posúdenie veci je realizáciou rozhodovacej činnosti súdom a nezakladá bez ďalšieho prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., keď právnym posúdením veci (rozhodnutím) súd neporušuje žiadnu procesnú povinnosť, ani procesné práva účastníka

konania. Či už teda odvolací súd napadnuté potvrdzujúce rozhodnutie týkajúce sa prerušenia konania založil na správnej alebo nesprávnej aplikácii a interpretácii ustanovenia § 109 ods. 1, 2 písm. c/ O.s.p., neodňal tým žalovanému možnosť pred súdom konať.

Nesprávne právne posúdenie veci je prípustný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), ktorý však možno úspešne uplatniť len vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné (o tento prípad ale v preskúmvanej veci nešlo).

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p. v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného vo výroku, ktorým potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

Pokiaľ ide o dovolanie žalovaného proti tej časti uznesenia Krajského súdu v Trnave z 30. novembra 2010 sp.zn. 23 Co 277/2010, ktorým je napadnutý výrok potvrdzujúci uznesenie súdu prvého stupňa o odmietnutí odporu, došlo v tomto prípade podľa dovolacieho súdu k vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., t.j. k odňatiu možnosti účastníka konania (žalovaného) konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom

chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci ide.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Z ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, v jeho prítomnosti, a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (napr. II. ÚS 383/06).

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy (napr. II. ÚS 85/06).

Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu o veci konať. Ak osoba (právnická alebo fyzická) splní

predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú (viď nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. augusta 2001 II. ÚS 14/2001, z 13. novembra 2002 II. ÚS 132/02, III. ÚS 171/2006 z 5. apríla 2007).

Podľa § 1 O.s.p. Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p., ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry EŠĽP. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie v náleze III. ÚS 119/03-30. Vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo

relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné uviesť, že i odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vypoariadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Niet v ňom miesta pre dohady a domnienky.

Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy uznesenia (§ 169 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p. a § 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 211 O.s.p.) je nie len formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných uznesení, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia uznesenia predovšetkým je preukázať správnosť uznesenia a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu., t.j. musí byť preskúmateľné. Tieto požiadavky napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v časti výroku, ktorým bolo potvrdené prvostupňové uznesenie o odmietnutí odporu, nespĺňa.

V predmetnej veci odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutom výroku o odmietnutí odporu z dôvodu vecnej správnosti podľa § 219 O.s.p. potvrdil. V odôvodnení svojho uznesenia uviedol, že „odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa rozhodol správne, keď odmietol odpor žalovaného proti platobnému rozkazu, preto uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti podľa ustanovenia § 219 O.s.p. z dôvodu vecnej správnosti potvrdil“. Z odôvodnenia rozhodnutia nevyplýva, ako dospel odvolací súd k uvedenému záveru a akými úvahami sa pri svojom rozhodnutí riadil, ani to, ako sa vysporiadal s argumentáciou žalovaného uvedenou v odvolaní, týkajúcou sa nedostatočne odôvodneného odporu, resp. podaného odporu bez odôvodnenia s poukazom na ustanovenie § 174 ods. 3 O.s.p. Takého odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu nezodpovedá požiadavke na riadne a presvedčivé odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

So zreteľom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu v napadnutej časti výroku o odmietnutí odporu je nepreskúmateľné a zmätočné, čo malo za následok porušenie práva dovolateľa na spravodlivé súdne konanie a odňatie možnosti dovolateľa konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Uvedená skutočnosť, že došlo v konaní v tejto časti k procesnej vade podľa § 237 písm. f/ O.s.p., je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne. Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, nezaoberal sa dovolací súd ďalšími námietkami oprávneného uvedenými v dovolaní.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie odvolacieho súdu v tejto napadnutej časti, v ktorej uznesenie okresného súdu vo výroku o odmietnutí odporu potvrdil a vo výroku o náhrade trov odvolacieho konania podľa § 243b ods. 2 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. septembra 2011

JUDr. Vladimír M a g u r a, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová

